

Rammeaftale mellem

Miljø- og Fødevareministeriet

og

Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

om forskningsbaseret myndighedsbetjening
på kemikalie- og affaldsområdet 2016-2019

0. Indhold

0. Indhold	2
1. Indledning	3
2. Rammeaftalens parter	4
3. Formål	5
3.1 Strategiske samarbejdsområder	5
4. Rammeaftalens form og periode.....	6
5. Samarbejdsfora	6
5.1 Ledelsesgruppe	7
5.2 Styregrupper.....	7
6. Økonomi	7
6.1 Betaling.....	8
6.2 Særlige vilkår om DTU medfinansiering på kemikalieområdet 2014-2016.....	8
7. DTU's forpligtigelser.....	8
7.1 Synergieffekter.....	9
7.2 Forskningsunderstøttelse af myndighedsbetjeningen	9
7.3 Strategisk forskning	9
7.4 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed	10
7.4.1 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed på DTU Fødevarer instituttet..	10
7.4.2 Forskningsbaseret datavirksomhed på DTU Miljø	11
7.5 Forskningsbaseret rådgivning	11
7.6 Formidling.....	11
7.7 Afrapportering.....	12
7.8 Dyreforsøg	12
8. Miljø- og Fødevarerministeriets forpligtelser	12
9. Forskningsfrihed og rettigheder	13
10. Offentliggørelse og fortrolighed	14
11. Konkurrenceudsættelse	15
12. Konfliktløsning ved tvister eller misligholdelse	15
13. Misligholdelse.....	16
14. Betalingsbetingelser	16
15. Bilag.....	16
16. Definitioner	17
17. Påtegning.....	18

1. Indledning

I forbindelse med regeringsskiftet juni 2015 blev Miljøministeriet og Fødevareministeriet slået sammen til ét ministerium, og samtidig overgik Geodatastyrelsen til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Pr. 1. januar 2016 udgår det strategiske samarbejde mellem Geodatastyrelsen og DTU Space fra nærværende aftalegrundlag. Det strategiske samarbejde mellem Geodatastyrelsen og DTU Space videreføres fremadrettet i en rammeaftale mellem Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og DTU.

Det nu sammenlagte Miljø- og Fødevareministerium gennemfører i slutningen af 2015 og første halvdel af 2016 et serviceeftersyn af ministeriets aftaler vedr. forskningsbaseret myndighedsbetjening. Serviceeftersynet har til formål at sikre en ensartet, effektiv organisering og styring af aftalerne fremadrettet. Herunder afdækkes muligheden for en sammenlægning af DTU's to nuværende rammeaftaler med Miljø- og Fødevareministeriet. Eventuelle ændringer, som konsekvens af Miljø og Fødevareministeriets serviceeftersyn, vil indgå i forhandlingen af det aftalegrundlag, som skal gælde fra og med 2017.

Historik

Denne rammeaftale er den syvende rammeaftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening, der indgås mellem DTU og det tidligere Miljøministeriet, i dag Miljø- og Fødevareministeriet. Rammeaftalen vedrører den forskningsbaserede myndighedsbetjening, som DTU efter samlingen af universiteterne og sektorforskningen den 1. januar 2007 skulle levere til Miljøministeriet med underliggende institutioner, i dag Miljø- og Fødevareministeriet. For nærværende omfatter rammeaftalen de ydelser, som den tidligere sektorforskningsinstitution Danmarks Fødevareforskning (nu DTU Fødevareinstituttet) skal levere til Miljøstyrelsen. Herudover omfatter rammeaftalen en ydelsesaftale mellem Miljøstyrelsen og DTU Miljø vedr. forskningsbaseret myndighedsbetjening på affaldsområdet. Fremadrettet kan rammeaftalen yderligere udvides til at omfatte andre forskningsbaserede rådgivningsopgaver.

DTU Fødevareinstituttet har gennem mange år varetaget Danmarks fødevarerikkerhedsberedskab og løst myndighedsbetjeningsopgaver for myndighederne, herunder for Miljøministeriet. Siden 1987, hvor den daværende Levnedsmiddelstyrelse med Institut for Toksikologi blev flyttet fra Miljøministeriet til Sundhedsministeriet, har Miljøministeriet haft en trækingsret på toksikologisk bistand. I den forbindelse har Miljøministeriet været aftager af de ydelser, der vedrører miljø og sundhed, baseret på samarbejdsaftaler mellem på den ene side det tidligere Institut for Fødevarerikkerhed og Ernæring under Fødevarestyrelsen, senere det tidligere Danmarks Fødevareforskning og i 2007 DTU, og på den anden side Miljøstyrelsen samt Skov- og Naturstyrelsen, nu Naturstyrelsen. Samarbejdet mellem DTU og Miljøstyrelsen samt det daværende Skov- og Naturstyrelsen var i 2007 omfattet af den rammeaftale, som DTU havde indgået med Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, idet bevillingen til finansiering af de relevante ydelser til og med 2007 befandt sig i dette ministerium. Fra 2008 er bevillingen overført til Miljøministeriet, i dag Miljø- og Fødevareministeriet.

Fra og med 2012 har DTU Miljø leveret forskningsbaseret myndighedsbetjening på affaldsområdet til Miljøministeriet, i dag Miljø- og Fødevareministeriet, i regi af nærværende rammeaftale. DTU Miljø (Institut for Vand og Miljøteknologi) er et DTU-institut, som på højeste internationale niveau arbejder med forskning og udvikling af nye miljøvenlige og bæredygtige

ge teknologier samt formidling af denne viden til samfundet og nye generationer af ingeniører. DTU Miljø er ikke en tidligere sektorforskningsinstitution.

Rammeaftalen er baseret på de retningslinjer for indgåelse af aftaler om forskningsbaseret myndighedsbetjening mellem ressortministerier og universiteter, som Universitets – og Bygningsstyrelsen har udarbejdet.

Rammeaftalen er en aftale, der anviser rammer for samarbejdet mellem DTU og Miljø- og Fødevareministeriet med underliggende institutioner. Rammeaftalen indeholder også angivelse af de overordnede indsatsområder og de tilsvarende økonomiske rammer. De konkrete beskrivelser af ydelser og ressourceanvendelse er imidlertid angivet i bilag 1-2 til rammeaftalen i form af ydelseskontrakter mellem på den ene side DTU Fødevareinstituttet og DTU Miljø under DTU, og på den anden side Miljøstyrelsen under Miljø- og Fødevareministeriet.

Parternes forventninger

I forlængelse af regeringens beslutning om at samle universiteterne og sektorforskningen fusionerede DTU den 1. januar 2007 med de tidligere sektorforskningsinstitutioner Forskningscenter Risø, Danmarks Fødevareforskning, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Rumcenter og Danmarks Transportforskning.

Det nye universitet har nu kapacitet og faglige kompetencer til at udføre komplicerede og omfattende opgaver for myndigheder og andre offentlige institutioner. Universitetet forventer på den baggrund synergigevinster i samspillet mellem forskning, uddannelse, innovation og myndighedsbetjening, således at den samlede indsats bliver mere effektiv og kvalificeret.

Miljø- og Fødevareministeriet forventer tilsvarende fortsat at kunne få kvalificeret myndighedsbetjening på et højt fagligt niveau, samt at rammeaftalen med det nye universitet giver tilgang til flere højt kvalificerede kompetencer, der kan kombineres alt efter opgavernes karakter og omfang, således at der kan indhentes mere kvalificeret og tværfaglig myndighedsbetjening.

Til udvikling af eventuelle nye indsatsområder vil parterne løbende drøfte nedsættelse af kontaktgrupper f.eks. inden for fagområderne Emission og Kemikalier, Vandforsyning og –forurening samt Akvatiske Økosystemer. Kontaktgruppernes arbejde vedrører ikke aftalebetingingen. I bilag 3 og 4 til rammeaftalen er beskrevet kontaktgrupper vedr. Vandforsyning og –forurening og Akvatiske Økosystemer.

Rammeaftalens flerårige perspektiv er vigtigt, idet dette muliggør en langsigtet kompetenceopbygning, herunder vedligeholdelse af de aktiver og metoder m.v., som er nødvendige for at udføre opgaverne i medfør af nærværende rammeaftale.

2. Rammeaftalens parter

Rammeaftalens parter er

Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Anker Engelundsvej 1, 101A, 2800 Kgs. Lyngby, CVR-nr. 30 06 09 46

og

Miljø- og Fødevareministeriet, Slotholmsgade 12, 1215 København K, CVR-nr. 12 85 43 58

Rammeaftalen er underskrevet af rektor for Danmarks Tekniske Universitet og Miljø- og Fødevareministeriets departementschef.

3. Formål

Denne rammeaftale har til formål at skabe de overordnede rammer for et længerevarende strategisk samarbejde mellem parterne inden for de strategiske samarbejdsområder, der fremgår af afsnit 3.1 og herigennem understøtte Miljø- og Fødevareministeriet i varetagelsen af sit myndighedsansvar på disse områder.

Det strategiske samarbejde omfatter forskningsbaseret myndighedsbetjening, forskning og forskeruddannelse herunder forskningsbaseret overvågning, rådgivning og formidling med sigte på en videnbaseret miljøpolitik og et forskningsbaseret beslutningsgrundlag for myndigheder, erhverv og private.

Rammeaftalen omfatter vilkår for samarbejdet, herunder udveksling af viden, udveksling af data, rettigheder til brug af data og fælles udviklede produkter og systemer.

3.1 Strategiske samarbejdsområder

De strategiske samarbejdsområder, omfattet af denne rammeaftale, er følgende:

Kemikalier, herunder bekæmpelsesmidler

- Bistand i forbindelse med implementering af REACH-lovgivningen i EU og nationalt.
- Toksikologisk bistand ifm. dossiervurdering og stofvurderinger.
- Bistand i forbindelse med klassificering mv. af kemiske stoffer.
- Bistand til vurdering og revurdering af biocider og plantebeskyttelsesmidler og revision af kriterierne for vurdering af biocider og plantebeskyttelsesmidler.
- Bistand i forbindelse med andre reguleringer på kemikalieområdet, herunder kosmetik og legetøj, desinfektionsmidler, kvalitetskriterier.
- Bistand vedrørende det internationale arbejde med testguidelineprogrammet i OECD, herunder som national koordinator.
- Deltagelse i det nordiske arbejde med udvikling af testmetoder (Nord-Utte).
- Videnopbygning, videnvedligeholdelse og videndeling ved faglige møder (diskussionsforum) med MST.

Genteknologi, herunder mikrobiologiske bekæmpelsesmidler

- Bistand i forbindelse med anmeldelser og godkendelse af GMO til forskning, udstilling, transport, produktion og forsøgsudsætning.
- Sundhedsmæssig risikovurdering af GMO i forbindelse med markedsføring.
- Vurdering af konstruktionen af genetiske organismer.
- Bistand i forbindelse med lovgivningsarbejde og EFSA guidelines vedrørende fastsættelse af krav til dokumentation og analyser.
- Hjælp til fortolkning om projekter/organismer falder under GMO lovgivning.
- Deltagelse i faglige ekspertmøder, nationalt og internationalt.
- Videnopbygning, videnvedligeholdelse og undervisning, herunder videndeling ved faglige møder vedr. GMO (diskussionsforum) med MST.
- Bistand i forbindelse med presseomtale på GMO området.
- Bistand ved vurdering af mikrobiologiske bekæmpelsesmidler og revision af kriterier.

Q)SAR

- Bidrag til internationale anvendelsesorienterede aktiviteter i relation til arbejdet i EU og OECD.
- Videndeling og udbredelse af kompetence blandt brugere af (Q)SAR.
- Drift af online QSAR databasen.
- Forskning- og udviklingsaktiviteter, herunder modeludvikling, optimering og validering.

Affald:

- Forskning og udvikling af metode og model for livscyklusvurdering (EASETECH)
- Livscyklusvurderinger (LCA) som grundlag for fastsættelse af behandlingskrav

4. Rammeaftalens form og periode

Denne rammeaftale er 4-årig og indgås for perioden 2016-2019 med årlige tilpasninger af opgaver og forlængelse af rammeaftalen.

Rammeaftalen, herunder ydelseskontrakterne i bilag 1 og 2, kan opsiges med et gensidigt varsel på tre (3) kalenderår regnet fra den førstkommende 1. januar.¹

Senest den 1. januar i det nye aftaleår skal parterne have genforhandlet rammeaftalen med et nyt 4-årigt sigte, således den 1. januar 2017 for perioden 2017-2020. De årlige tilpasninger søges primært at ske ved justering af bilagene. Den årlige genforhandling tages op af ledelsesgruppen, jf. punkt 5.1.

Rammeaftalen suppleres i bilag med individuelle ydelseskontrakter, der konkretiserer aftaler om ydelser og ressourceforbrug mellem Miljø- og Fødevareministeriets underliggende institutioner og DTU's institutter.

Sker der væsentlige ændringer i omfang eller indhold af de opgaver, som rammeaftalen omfatter, eller i forudsætningerne for rammeaftalen, kan begge parter forlange rammeaftalen genforhandlet. Dette tages op i Ledelsesgruppen, jf. punkt 5.1. Ønsker om genforhandling skal varsles med mindst 3 måneders varsel.

5. Samarbejdsfora

Parterne er enige om, at det er centralt, at der eksisterer velfungerende samarbejdsfora. Parterne forpligter sig endvidere til løbende at orientere hinanden om forhold, der har betydning for Miljø- og Fødevareministeriets opgavevaretagelse og DTU's myndighedsbetjening.

Parterne er enige om at tilstræbe, at der i de eksisterende samarbejdsfora skal ske en systematisk videnopsamling med henblik på at tilvejebringe forslag til, at der kan skabes nye og bedre ydelser og løsninger på tværs af DTU's institutter og kompetenceområder.

Parterne aftaler at oprette følgende samarbejdsfora:

---

¹ Jf. VTUs vejledende retningslinier om konkurrenceudsættelse bemærkes det, at udgangspunktet for sammenlægningen af sektorforskningsinstitutionerne med universiteterne, jf. også videnskabsministerens breve til universiteterne om sammenlægningerne af december 2006, var, at universiteterne overtog forpligtelsen til at levere til ministerierne, foreløbig for en fireårig periode begyndende i 2007. DTU kan derfor ikke ensidigt meddele, at det ikke ønsker at varetage en delmængde af de til universitetet overførte aktiviteter, med mindre der er tale om den beskrevne konkurrenceudsættelsessituation. Om MIMs muligheder for ensidigt at opsige kontrakten i forbindelse med konkurrenceudsættelse - se pkt. 11.

5.1 Ledelsesgruppe

Der etableres en ledelsesgruppe til opfølgning på og genforhandling af rammeaftalen. Ledelsesgruppen består af en sekretariatschef fra Miljø- og Fødevareministeriet, en repræsentant på direktionniveau fra de relevante styrelser under Miljø- og Fødevareministeriet samt direktøren med ansvar for myndighedsbetjening på DTU. Sidstnævnte udgør sekretariat for ledelsesgruppen.

Ledelsesgruppen mødes minimum 1 gang årligt, normalt i oktober. Ved mødet i oktober drøftes genforhandling af rammeaftalen for det kommende år, baseret på skriftlige bidrag fra styregrupperne, efter oplæg fra DTU. I forbindelse med genforhandlingen af rammeaftalen drøfter ledelsesgruppen arbejdsprogrammer for det kommende år, herunder faglige mål for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1. Desuden undersøger parterne løbende muligheder for at udvide og tilpasse myndighedsbetjeningen på DTU således at den matcher Miljø- og Fødevareministeriets ønsker og behov. Endelig drøfter parterne, hvordan der i fællesskab kan arbejdes for at beredskab og myndighedsopgaver fortsat tilføres ressourcer til forskningsunderstøttelse også i forbindelse med nye typer opgaver inden for myndighedsbetjening. Ledelsesgruppen kan i enighed vælge at supplere sig ved møderne med personer fra styregrupperne eller fra parternes ledelser i øvrigt.

Ledelsesgruppen kan nedsætte undergrupper efter eget skøn med henblik på koordinering af tværgående administrative og faglige forhold.

Ledelsesgruppen er øverste myndighed for nærværende rammeaftale. Konfliktspørgsmål, der er rejst af styregrupperne, skal løses her, jf. dog punkt 12.

5.2 Styregrupper

For at sikre den konkrete faglige koordinering på de strategiske samarbejdsområder nedsættes der følgende styregrupper:

Styregruppe for kemikalieområdet, (Q)SAR og det genteknologiske område.

Der etableres en styregruppe, der varetager koordineringen af aktiviteterne på kemikalieområdet, (Q)SAR, samt det genteknologiske område. Styregruppen, der er beskrevet i bilag 1, har reference til ledelsesgruppen og tager overordnet ansvar for aktiviteterne i bilag 1.

Styregruppe for affaldsområdet

Der etableres en styregruppe, der varetager koordineringen af aktiviteterne på affaldsområdet, Styregruppen, der er beskrevet i bilag 2, har reference til ledelsesgruppen og tager overordnet ansvar for aktiviteterne i bilag 2.

Generelt om styregrupperne

Kan styregrupperne ikke finde en løsning på en konflikt, der ikke skyldes simpel misligholdelse af nærværende rammeaftale, henlægges løsning af konflikten til ledelsesgruppen.

6. Økonomi

Den økonomiske ramme for DTU's myndighedsbetjening af Miljø- og Fødevareministeriet baseres på betaling med de i afsnit 6.1 fastsatte årlige beløb, jf. tabel 1 nedenfor.

Derudover er der indgået en aftale om særlige økonomiske vilkår i ydelsesaftalen på kemikalieområdet mellem DTU Fødevareinstituttet og Miljøstyrelsen, beskrevet i afsnit 6.2.

Tabel 1: Den økonomiske ramme i årene 2016-2019 for DTU's ydelser i medfør af nærværende rammeaftale (mio. kr. 2015-niveau)

Kerneområde	2016	2017	2018	2019
Kemikalier, (Q)SAR, GMO (bilag 1)	16,3	16,3	16,3	16,3
Affald (bilag 2)	1,45	1,45	1,45	1,45
Betaling i alt	17,75	17,75	17,75	17,75
Medfinansiering fra DTU på kerneområdet Kemikalier, (Q)SAR, GMO (bilag 1)	0,2	0,0	0,0	0,0
Aftalen i alt	17,95	17,75	17,75	17,75

Ressourcefordelingen er fleksibel mellem fagområder og kan ændres, hvis begge parter er enige herom. Dette skal i givet fald aftales ved det årlige møde mellem parterne, jf. punkt 5 og bilag 1.

6.1 Betaling

Miljø- og Fødevareministeriets forpligter sig til i 2016 at erlægge 17,75 mio. kr. til myndighedsbetjening på DTU i medfør af nærværende rammeaftale, jf. tabel 1. I årene 2017 – 2019 forpligter Miljø- og Fødevareministeriet sig til at erlægge den betaling, der ligeledes fremgår af tabel 1, dog med forbehold for at bevillingerne tilvejebringes på de årlige finanslove.

I forlængelse af at Finansministeriet i november 2008 tiltrådte, at fagministerierne omfattes af momsrefusionen i den statslige momsordning, vil Miljø- og Fødevareministeriet med underliggende institutioner blive opkrævet moms fra DTU's side sammen med opkrævning for betaling for løsning af myndighedsbetjeningsopgaver. Samtidig får universitetet fradragsret for indgående moms på materialeforbrug mv. i relation til myndighedsbetjeningsydelserne.

6.2 Særlige vilkår om DTU medfinansiering på kemikalieområdet 2014-2016

For ydelsesaftalen mellem Miljøstyrelsen og DTU Fødevareinstituttet (bilag 1) er der efter forhandling på ledelsesgruppeniveau indgået aftale om DTU medfinansiering på 200.000 kr. i 2016. De øvrige økonomiske vilkår for ydelsesaftalen 2016 er fastsat til 53% OH, 50% forskning samt afrapportering i økonomi og ikke årsværk. Der vil ske genforhandling af aftaleforholdene ved indgåelse af ydelsesaftale 2017 +.

7. DTU's forpligtigelser

DTU forpligter sig inden for de økonomiske rammer fastlagt i afsnit 6, og jf. specifikationerne i bilag 1 og 2, til:

- at udføre strategisk, problemorienteret forskning inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1
- at gennemføre overvågning og datavirksomhed
- at levere forskningsbaseret rådgivning af Miljø- og Fødevareministeriet inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1
- at formidle relevant information inden for rammeaftalens strategiske samarbejdsområder til Miljø- og Fødevareministeriet, andre interessenter og offentligheden

Herudover forpligter DTU sig til, inden for de økonomiske rammer, jf. afsnit 6:

- at opretholde den nødvendige infrastruktur og det faglige rådgivningsberedskab inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1, herunder at de nødvendige bygninger, laboratorier og udstyr mv. er til stede

- at anvende personale med relevant kompetence til at løse rådgivningsopgaverne og at sikre løbende kompetenceudvikling af personalet
- at sikre den fornødne fleksibilitet i opgavevaretagelsen til at tilgodese akutte opgaver, som af Miljø- og Fødevareministeriet gives 1. prioritet, jf. bilag 1, 2 og 3
- at på eget initiativ løbende at vurdere, hvilke sager, der kan blive aktuelle for myndighederne i fremtiden, og formidle dette til de relevante institutioner under Miljø- og Fødevareministeriet
- at vedligeholde de for opgavevaretagelsen nødvendige akkrediteringer og journalsystemer, jf. bilag 2

I forbindelse med eventuelle ønsker fra Miljø- og Fødevareministeriet til løsning af opgaver, der ligger ud over de økonomiske rammer for nærværende rammeaftale, forpligter DTU sig endvidere til at påtage sig disse mod betaling forudsat, at den nødvendige kompetence og kapacitet er til stede eller kan etableres, jf. i øvrigt afsnit 7.2.

DTU udarbejder i samarbejde med Miljø- og Fødevareministeriet årlige arbejdsprogrammer med specifikke faglige mål inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1.

7.1 Synergieffekter

Parterne forventer, at den samlede ressourceanvendelse optimeres gennem udbredt udnyttelse af den synergi, der opstår, når forskningen, overvågningen, den faglige rådgivning og formidling har fælles berøringsflader og interesseområder.

Parterne forventer endvidere, at DTU yderligere udnytter potentialet mellem på den ene side forskningen og myndighedsbetjeningen, og på den anden side DTU's øvrige kerneaktiviteter, som er uddannelse og innovation.

7.2 Forskningsunderstøttelse af myndighedsbetjeningen

Parterne er enige om at udvise fleksibilitet og samarbejdet bør præges af manøvreduktighed i akutte situationer fra begge parter side, således at forholdet mellem på den ene side overvågning, datavirksomhed, rådgivning og formidling og på den anden side forskning løbende tilpasses de aktuelle behov.

I tilfælde af pludseligt opståede eller andre uventede begivenheder, der nødvendiggør en omprioritering af aktiviteten i medfør af nærværende rammeaftale, har DTU pligt til at honorere dette inden for den kapacitetsramme, der fremgår af afsnit 6 og jf. de kapacitetsrammer, der fremgår af bilag 1 og 2.

Overstiger Miljø- og Fødevareministeriets samlede ressourcetræk i forhold til nærværende rammeaftale kortvarigt den aftalte ressourceydelse, jf. bilag 1 og 2, vil DTU give prioritet til at imødekomme dette, hvis det kan ske inden for universitetets kapacitetsmæssige rammer, uden at universitetets øvrige forpligtelser derved tilsidesættes., jf. afsnit 4 vedrørende vilkår for genforhandling.

Parterne er enige om at tilstræbe, at forholdet mellem myndighedsbetjeningsopgaver og forskning set over en længere periode skal være ca. 50/50 for den del, der er omfattet af de underliggende ydelseskontrakter (bilag 1 og 2) mellem Miljøstyrelsen og hhv. DTU Fødevareinstituttet og DTU Miljø.

7.3 Strategisk forskning

Varetagelse af myndighedsbetjeningen af Miljø- og Fødevareministeriet forudsætter tilstedeværelsen af de nødvendige relevante kompetencer på højt kvalificeret niveau. I overensstem-

melse hermed forpligter DTU sig til, at forskningsaktiviteter finansieret indenfor rammeaftalens økonomiske ramme (jf. afsnit 6) prioriteres i overensstemmelse med de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1. Nærmere bestemmelser omkring prioritering af forskningsaktiviteter fremgår af bilag 1 og 2.

DTU forventer i aftaleperioden at afholde omkostninger til forskning og udvikling i et omfang svarende til beløbene i tabel 2, jf. dog afsnit 7.2:

Tabel 2: Forventede omkostninger til forskning og udvikling 2016-2019 (inkl. administrativt overhead, mio. kr. 2015-niveau)

Forskning og udvikling finansieret i kraft af nærværende rammeaftale (forskningsunderstøttelse af myndighedsbetjeningen). Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Kemikalier, (Q)SAR og GMO	8,3	8,2	8,2	8,2
Affald	0,73	0,73	0,73	0,73

DTU forpligter sig til:

- at forskningsaktiviteterne i medfør af nærværende rammeaftale er af høj international standard
- at søge at fastholde en høj forskningsaktivitet inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1, ved at anvende forskningsressourcerne under nærværende rammeaftale til at tiltrække yderligere ressourcer fra tredjepart²
- at søge samarbejde med andre nationale eller internationale forskningsinstitutioner, der kan styrke DTU's videngrundlag for myndighedsbetjeningen

I forbindelse med forskningen bidrager DTU gennem forskeruddannelse og ph.d. vejledning mv. til vidensoverførsel og rekrutteringsgrundlaget for eksperter inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1.

7.4 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed

7.4.1 Forskningsbaseret overvågning og datavirksomhed på DTU Fødevareinstituttet

Overvågning indenfor kemikalier, genteknologi, (Q)SAR, gennemføres i et tæt samarbejde mellem Miljø- og Fødevareministeriet og DTU.

DTU's overvågning hviler på tidligere forsknings- og overvågningsresultater og på aktuelle forskningsaktiviteter, der frembringer ny og opdateret viden til brug for overvågningen og fortolkningen af overvågningsresultaterne.

I overensstemmelse hermed, og i henhold til bilag 1, forpligter DTU sig til:

- at gennemføre forskning til brug for vurdering af overvågningsresultaterne og udvikling af overvågningsprogrammerne
- at varetage overvågnings- og dataaktiviteter i henhold til specifikke aftaler med Miljø- og Fødevareministeriet, herunder international rapportering af data

² Tilskudsmidler i henhold til nærværende rammeaftale kan anvendes som medfinansiering af forskning og udvikling, der ligger inden for rammeaftalens kerneområder. Det forudsættes, at den samlede videnopbygning anvendes ved myndighedsbetjeningen.

- at tilrettelægge systemudvikling og datastrukturering i overensstemmelse med de eksterne eller interne strategier for digital forvaltning og datastandardiseringer, som er aftalt med Miljø- og Fødevareministeriet
- at vurdere og rapportere resultaterne af overvågningen til Miljø- og Fødevareministeriet.

7.4.2 Forskningsbaseret datavirksomhed på DTU Miljø

Indsamling af relevante teknologidata på affaldsområdet i relation til denne aftale gennemføres i samarbejde med Miljøstyrelsen. DTU Miljø forpligter sig til at indføre de anvendte data i DTU Miljø's LCA-database, således at data efter aftale med Miljøstyrelsen kan gøres tilgængelige for tredjepart.

DTU Miljø har ret til at anvende de indsamlede data i andre forskningsmæssige sammenhænge og til at offentliggøre resultater genereret herfra. Offentliggørelse af resultater skal dog ske med respekt af, at enkelte datasæt fra virksomheder eller institutioner kan være omfattet af krav om fortrolighed. Håndteringen af anvendelsen af sådanne fortrolige data i forbindelse med offentliggørelse af resultater afklares af Miljøstyrelsen og DTU Miljø med de berørte virksomheder og institutioner i forbindelse med igangsætning af den konkrete opgave under ydelsesaftalen.

7.5 Forskningsbaseret rådgivning

Forskning og kompetence af høj videnskabelig kvalitet er en forudsætning for at levere en fagligt fyldestgørende rådgivning for en vidensbaseret politik på miljøområdet og myndighedsudøvelse. Der er brug for resultater fra både tidligere og igangværende forskning.

DTU's rådgivning af Miljø- og Fødevareministeriet omfatter følgende opgavetyper inden for de strategiske samarbejdsområder, jf. afsnit 3.1:

- Ad hoc rådgivning. Akutte ad hoc opgaver omfatter faglige bidrag på en række områder, fx bidrag til svar på folketingssspørgsmål, henvendelser og pressesager, samt korte besvarelser, redegørelser, udredninger mv. til minister, departement og styrelser.
- Løbende rådgivning omfatter opgaver af længerevarende eller mere fast karakter. Der er tale om fx miljøtilstandsvurderinger, risikovurderinger, analyse- og udviklingsopgaver, samt om deltagelse i udvalg, ekspertgrupper og internationalt arbejde mv.

DTU forpligter sig til at formidle rådgivningen i en form og i et sprog, der er afpasset til myndighedernes formål, og inden for de tidsfrister, der er aftalt.

7.6 Formidling

Parterne ønsker at udbrede og nyttiggøre resultaterne af videnopbygningen inden for de strategiske samarbejdsområder gennem information rettet mod interessenter og offentlighed.

DTU formidler i relevant omfang viden og data til brugere og samarbejdspartnere og faglig information til offentligheden. De primære målgrupper er miljøsektoren, sundhedssektoren, virksomheder, undervisningssektoren og samfundet generelt. DTU vil opretholde Internettet som det centrale formidlingsredskab med offentlig adgang til de publikationer, rapporter, data og den populærfaglige viden, der skabes i medfør af denne rammeaftale.

DTU forpligter sig på DTU Fødevareinstituttet til:

- løbende at informere Miljø- og Fødevareministeriet om resultater af forskningsaktiviteter, rapporter, nyheder, konferencer, internationalt samarbejde og lignende med relevans for ministeriets arbejde

- at orientere Miljø- og Fødevareministeriet forud for udsendelse af nyheder og rapporter mv. med et indhold, der kan være af væsentlig betydning for den politiske dagsorden eller offentlige debat. I forbindelse hermed sendes en tidlig orientering til den relevante styrelse eller fagkontor med henblik på, at ministeriet/styrelsen får mulighed for at stille opklarende spørgsmål.

DTU forpligter sig på DTU Miljø til:

- løbende at informere Miljøstyrelsen om resultater af egne forskningsaktiviteter og samarbejder med relevans for indsatsområderne på affaldsområdet fastlagt efter bilag 3.

7.7 Afrapportering

DTU skal efter nærmere aftale med styregrupperne tilvejebringe oversigter om finansiel status og ressourcetræk i forbindelse med nærværende rammeaftale, jf. bilag 1, 2 og 3.

DTU udarbejder en rapport om rammeaftalens forløb i det forgangne kalenderår med en redegørelse for resultater, ressourcetræk og omkostningsregnskab.

DTU's samlede regnskab, herunder universitetets årsrapport, udgør grundlaget for den økonomiske afrapportering. I forhold til nærværende rammeaftale udarbejdes en ledelseserklæring, der bekræfter, at der er overensstemmelse mellem den af Miljø- og Fødevareministeriet ydede bevilling og DTU's forbrug på aftalte aktiviteter.

7.8 Dyreforsøg

Aktiviteterne hos DTU i medfør af nærværende rammeaftale indebærer i nogle tilfælde dyreforsøg.

DTU skal påse, at dyreforsøgsforholdene til enhver tid er i fuld overensstemmelse med reglerne på området, og at dyreforsøg kun gennemføres i mangel af et brugbart alternativ.

8. Miljø- og Fødevareministeriets forpligtelser

Miljø- og Fødevareministeriet leverer det nedenfor beskrevne til understøttelse af det løbende arbejde i DTU og for planlægningen og prioriteringen af forskningen og den forskningsbaserede myndighedsbetjening, fx i form af information om ministeriets strategier, allokering af bevillinger mv.

Miljø- og Fødevareministeriet forpligter sig til:

- frem til 31.12.2019 at anvende de i afsnit 6 angivne bevillinger til betaling af DTU for ydelser i medfør af denne rammeaftale, med undtagelse af en forholdsmæssig eller konkret opgjort andel af pålagte besparelser og effektiviseringskrav. Beløbsangivelser er ikke gældende, før finansloven for det enkelte finansår er vedtaget
- løbende at informere DTU om politiske og forvaltningsmæssige strategier, handlingsplaner, og andre initiativer og forhold af betydning for DTU's forskning og forskningsbaserede overvågning og rådgivning og med relation til denne rammeaftale
- at informere DTU i forbindelse med offentliggørelse med udbud af opgaver
- at være reference for DTU, og give tilladelse til at bruge nærværende rammeaftale i universitetets generelle markedsføring

- at omtale nærværende rammeaftale på ministeriets hjemmeside med et link til DTU's hjemmeside.

9. Forskningsfrihed og rettigheder

DTU har fuld frihed til valg af forskningsmetode.

DTU har ejendomsret, ophavsret og alle øvrige rettigheder til publikationer, rapporter, data, software, tilknyttede systemer o.lign., der udarbejdes af DTU i medfør af forskningsaktiviteter under nærværende rammeaftale, og Miljø- og Fødevarerministeriet har tidsubegrænset brugsret hertil.

Miljø- og Fødevarerministeriet har på de af denne rammeaftale dækkede fagområder på DTU Fødevarerinstitutionen ejendomsret og alle øvrige rettigheder til publikationer, rapporter og lign., der udarbejdes til brug for den forskningsbaserede myndighedsrådgivning. DTU har brugsret til disse efter endelig offentliggørelse eller aftale med Miljø- og Fødevarerministeriet.

Data, registre, databaser og tilknyttede systemer, der i medfør af denne aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening vedligeholdes af DTU med henblik på, at myndigheden kan udføre opgaver, er ikke underlagt hovedreglen om DTU's ejendomsret. For disse typer af aktiver er det nødvendigt, at rettighederne forbliver i Miljø- og Fødevarerministeriet, dog bevarer DTU en tidsubegrænset brugsret til data o.lign. For (Q)SAR databasen gælder særlige ejendomsforhold, der er beskrevet i bilagte Aftale om Overdragelse af (Q)SAR-databasen.

Miljø- og Fødevarerministeriet har ejendomsret til software, der er udviklet i Miljø- og Fødevarerministeriet, og denne ejendomsret kan kun med Miljø- og Fødevarerministeriets samtykke overdrages til DTU eller andre parter. DTU har brugsret til denne software i forbindelse med de myndighedsopgaver der udføres for Miljø- og Fødevarerministeriet.

I særlige tilfælde har DTU og Miljø- og Fødevarerministeriet fælles ejendomsret til software, der udvikles af DTU eller af DTU i samarbejde med Miljø- og Fødevarerministeriet som led i udførelsen af denne type myndighedsopgaver eller som led i forskning, der udføres med sigte på understøttelse af myndighedsopgaver for Miljø- og Fødevarerministeriet. I tilfælde af opsigelse af aftalen mellem DTU og Miljø- og Fødevarerministeriet om myndighedsbetjening har begge parter krav på ejendomsret til en kopi af den software, der er finansieret på grundlag af aftalen.

DTU opbevarer data, rapporter og lignende i henhold til bestemmelserne herom i bilag 1 og 2. Miljø- og Fødevarerministeriet kan til enhver tid med et rimeligt varsel få adgang til dette materiale, herunder få udleveret de originale data, samt kopi af rapporter og lignende. Udlevering af originale data skal ske på det tidspunkt, hvor opgaven evt. overdrages til en ny leverandør. Evt. yderligere oplysninger om data, rapporter og lignende skal udleveres minimum 6 måneder før et udbud offentliggøres, jf. pkt. 11.

DTU vedligeholder og opdaterer data med henblik på udførelse af myndighedsopgaver for Miljø- og Fødevarerministeriet – jf. bilag 1 og 2.

Miljø- og Fødevarerministeriet er berettiget til at overdrage en brugsret til data, rapporter og lignende til tredjemand, såfremt dette er nødvendigt i forbindelse med Miljø- og Fødevarerministeriets indkøb af bistand hos tredjemand til brug for løsning af myndighedsopgaver. Tredjemand kan dog alene opnå en ikke-overdragelig brugsret til de nævnte data. DTU opretholder

fortsat en brugsret til data også efter en hjemtagelse eller overdragelse til tredjemand er sket, herunder i forbindelse med konkurrenceudsættelse.

På (Q)SAR området reguleres rettigheder jf. bilagte Aftale om Overdragelse af (Q)SAR-databasen.

På affaldsområdet reguleres forskningsfrihed og rettigheder i bilag 2 til rammeaftalen.

10. Offentliggørelse og fortrolighed

Det altovervejende udgangspunkt er, at universitetet har ret og pligt til at offentliggøre samtlige forskningsresultater, uden varetagelse af andre hensyn end dem der sædvanligvis gør sig gældende for offentliggørelse af videnskabelige resultater. Dette gælder altså også for aktiviteter, som gennemføres for en myndighed – i henhold til en aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening.

DTU skal forud for publicering og anvendelse af forskningsresultater med relation til myndighedsbetjeningsopgaver inden for Miljø- og Fødevarerministeriets område orientere Miljø- og Fødevarerministeriet om dette.

Miljø- og Fødevarerministeriet kan bede DTU om at udsætte publicering og anvendelse af forskningsresultater i op til en (1) måned med henblik på at få en håndteringsplan på plads, jf. dog bilag 1 og 2. Hvis Miljø- og Fødevarerministeriet fremsætter ønske om en forsinkelse, skal dette ske skriftligt til DTU med angivelse af periode og begrundelse for den ønskede forsinkelse.

DTU er ikke forpligtet til at følge eller inkludere eventuelle kommentarer fra Miljø- og Fødevarerministeriet ved udarbejdelse af den endelige publikation eller rapport.

Miljø- og Fødevarerministeriet modtager den færdige publikation eller rapport senest 7 døgn før offentliggørelse.

Bestemmelsen om udsættelse af offentliggørelse gælder ikke for DTU's ret til at indsende patentansøgninger om intellektuelle rettigheder, eller for universitetets ret til at indsende videnskabelige artikler til bedømmelse i "refereed journals".

Miljø- og Fødevarerministeriet har ret til efter eget skøn at offentliggøre samtlige forskningsresultater, rådgivningsrapporter, risikoanalyser, faglige vurderinger m.v., som er udarbejdet af DTU for Miljø- og Fødevarerministeriet i henhold til nærværende rammeaftale. Denne ret træder dog først i kraft, når DTU har færdiggjort den pågældende opgave, jf. dog bilag 1 og 2. Udkast til publikationer, rapporter m.v. samt data må ikke publiceres, med mindre parterne er enige herom. Udøver Miljø- og Fødevarerministeriet retten skal DTU orienteres herom inden offentliggørelsen finder sted, og universitetet skal krediteres ved offentliggørelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriets rettigheder mht. offentliggørelse omfatter kun de aktiviteter, som finansieres i kraft af nærværende rammeaftale, jf. afsnit 6. For eventuelle supplerende projekter og undersøgelser, som gennemføres med særskilt finansiering, aftales betingelserne fra sag til sag.

Forskningsbaseret myndighedsrådgivning kan for nogle fagområder være omfattet af særlige krav om fortrolighed. Aftaler om særlige forhold vedr. fortrolighed fremgår af bilag 1 og 2.

Miljø- og Fødevareministeriet skal have mulighed for gennemlæsning og kommentering af udkast til publikationer, rapporter, forskningsresultater og faglige vurderinger m.v. fra DTU, som er fremkommet i henhold til nærværende rammeaftale, jf. i øvrigt bilag 1, 2 og 3. Universitetet skal i denne forbindelse sikre Miljø- og Fødevareministeriet en rimelig tidsfrist for gennemlæsningen.

11. Konkurrenceudsættelse

Miljø- og Fødevareministeriet kan beslutte at konkurrenceudsætte aktiviteter under denne kontrakt. Ministeriet skal i forbindelse med genforhandling af kontrakten og senest 1. december 2016 skriftligt meddele DTU, at man ønsker at undersøge, hvordan en aktivitet kan konkurrenceudsættes. Overdragelse til en evt. ny leverandør skal ske ved den 4-årige kontraktperiodes udløb, dvs. pr. 1. januar 2020. I orienteringsskrivelsen til DTU angives beløb på de aktiviteter, der ønskes undersøgt med henblik på evt. konkurrenceudsættelse. Udbuddet skal som udgangspunkt være gennemført og kontrakt med kommende leverandør indgået mindst 6 måneder før kontraktudløb, så DTU kan tilpasse sine aktiviteter. Hvis udbuddet berører faste aktiver med lang afskrivningstid og begrænset alternativ anvendelse, så skal omstillingsvarslet dog være længere.

I det omfang Miljø- og Fødevareministeriet konkurrenceudsætter opgaver, bortfalder DTU's forpligtelser i medfør af nærværende rammeaftale mht. de pågældende opgaver fra det tidspunkt, hvor en ny leverandør overtager opgaven og DTUs bevilling til at varetage opgaven hermed falder bort.

Under hensyn til habilitetsreglerne i konkurrencelovgivningen er parterne enige om, at DTUs rolle som rådgiver for Miljø- og Fødevareministeriet ikke må forringe DTUs mulighed for at byde på opgaver, som Miljø- og Fødevareministeriet beslutter at konkurrenceudsætte. Parterne sikrer så vidt muligt de nødvendige procedurer i forbindelse hermed.

Af hensyn til den langsigtede kompetenceopbygning og vedligeholdelse af aktiver og metoder nødvendige for forskning og myndighedsbetjening af Miljø- og Fødevareministeriet skal processen op til en eventuel konkurrenceudsættelse følge retningslinjerne i UBST's notat om konkurrenceudsættelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening af 18. juni 2008 el. evt. senere udgaver.

I forbindelse med en eventuel konkurrenceudsættelse, hvor data, registre og tilknyttede systemer overføres til tredjepart (jf. afsnit 9), beholder universitetet som hovedregel sin tidsubegrænsede brugsret også til de data, der opsamles efter det tidspunkt, hvor opgaven overdrages til tredjepart. Universitetets brugsret skal om nødvendigt fremgå af udbudsmaterialet.

Parterne er enige om, at Miljø- og Fødevareministeriet skal forestå eventuelle udbud i forbindelse af nærværende rammeaftale.

12. Konfliktløsning ved tvister eller misligholdelse

Twistigheder om rammeaftalen, fx om misligholdelse eller brud på fortrolighed, søges løst ved forhandling mellem rammeaftalens parter. Ved fortsat uenighed forelægges sagen for DTU's rektor og Miljø- og Fødevareministeriets departementschef med henblik på forhandling/mægling. Videnskabsministeriet kan evt. inddrages.

Opnås ikke en løsning ad denne vej udpeger de to parter i fællesskab en opmand til løsning af striden.

13. Misligholdelse

Forsinkelser

Konstaterer DTU en forsinkelse i en leverance, skal den relevante part i Miljø- og Fødevareministeriet informeres uden ophold, uanset hvem og hvad, der er årsag til forsinkelsen.

Er parterne således bekendte med en forsinkelse, skal parterne uden ophold enes om en ny tidsplan for arbejdet og evt. andre nødvendige tiltag.

Fejl og mangler i analyser, publikationer og rapporter

Konstaterer parterne fejl eller mangler i resultater af laboratorieanalyser, videnskabelige publikationer eller rapporter, skal DTU, hvis det er teknisk muligt, omgøre de fejlagtige laboratorieanalyser, og i fornødent omfang omarbejde de fejlagtige publikationer eller rapporter hurtigst muligt. Ekstraomkostninger i den forbindelse påhviler DTU.

I tilfælde af fejl og mangler er DTU forpligtet til at bistå Miljø- og Fødevareministeriet med at kommunikere dette til nationale og internationale firmaer, organisationer m.v., der har brug for denne viden.

Ressourcer

Det er DTU's ansvar, at universitetet, inden for de økonomiske rammer angivet i afsnit 6, besidder og anvender de fornødne ressourcer til at levere de ydelser til Miljø- og Fødevareministeriet, som er aftalt i nærværende rammeaftale, jf. bl.a. afsnit 7 og bilag 1 og 2. Hvis det skulle vise sig ikke at være tilfældet, skal DTU omgående rette op på dette, og Miljø- og Fødevareministeriet holdes skadefri, også i tilfælde af, at eksternt bistand inddrages.

14. Betalingsbetingelser

Miljø- og Fødevareministeriet betaler månedligt 1/12 af bevillingen under nærværende rammeaftale til DTU. Opkrævningen sker ved, at DTU månedligt udsteder en faktura til Miljø- og Fødevareministeriet i henhold til statens regler.

15. Bilag

Nærværende bilag 1: "Aftale mellem Miljøstyrelsen og DTU Fødevareinstituttet om myndighedsbetjening af Miljøstyrelsen i form af forskningsbaseret rådgivning og forskning i relation til kemikalier, GMO og (Q)SAR i 2016-2019" er en del af nærværende rammeaftale.

Nærværende bilag 2: "Aftale mellem Miljøstyrelsen og DTU Miljø om myndighedsbetjening af Miljøstyrelsen i form af forskning og forskningsbaseret rådgivning i relation til affald i 2016-2019" er en del af nærværende rammeaftale.

Nærværende bilag 3: "Kontakt mellem Naturstyrelsen og DTU Aqua inden for fagområdet akvatiske økosystemer."

Nærværende bilag 4: "Kontakt mellem Naturstyrelsen og DTU Miljø inden for fagområderne vandforsyning og -forurening."

Nærværende bilag 5: "Aftale om Overdragelse af (Q)SAR-databasen". Overdragelsesaftale mellem Danmarks Tekniske Universitet og Miljø- og Fødevareministeriet.

16. Definitioner

Når der i nærværende rammeaftale sker omtale af "Miljø- og Fødevareministeriet", skal dette forstås som Miljø- og Fødevareministeriet inklusive underliggende styrelser og institutioner.

Herudover anvendes i nærværende rammeaftale en række begreber, som parterne tillægger følgende betydning:

Med "data" forstås alene de data, der genereres med sammenhæng til de ydelser, som rammeaftalen omfatter.

Med "forsinkelser" forstås leverancer fra DTU, der overskrider den tidsfrist, som parterne er enige om. Gensidigt aftalte omprioriteringer udgør således ikke en forsinkelse.

Med "forskningsbaseret rådgivning" forstås faglig rådgivning og bistand, fx til faglige møder, faglige udredninger og konsekvensberegninger med tilhørende anbefalinger baseret på den nyeste forskning af høj kvalitet og højt kvalificerede forskningskompetencer, udført af DTU's forskere og assisteret af DTU's øvrige medarbejdergrupper i fornødent omfang.

Med "håndteringsplan" forstås en plan, som en myndighed forventer at iværksætte med henblik på at løse et bestemt problem, der åbenlyst har væsentlig samfundsmæssig betydning og bevågenhed.

Med "konkurrenceudsættelse" forstås de tilfælde, hvor Miljø- og Fødevareministeriet, med respekt for vilkårene i rammeaftalen, vælger at sende en afgrænset delmængde af nærværende rammeaftales ydelser i udbud, således at andre relevante udbydere af forskningsbaseret myndighedsbetjening får mulighed for at byde ind på at levere de relevante ydelser.

Med "myndighedsbetjening" forstås alle de typer af ydelser, som DTU yder Miljø- og Fødevareministeriet i medfør af nærværende rammeaftale, jf. specifikationerne i bilag 1 og 2. Ydelserne omfatter blandt andet rådgivning, risikovurderinger, beredskab, overvågning, kortlægning, forskning og udvikling, bidrag til besvarelse af § 20-spørgsmål, besvarelse af diverse spørgsmål ved henvendelse til universitetets institutter etc.

Med "publicering" forstås offentliggørelse af forskningsresultater og resultater af myndighedsbetjening, uanset om det sker i publikationer eller rapporter.

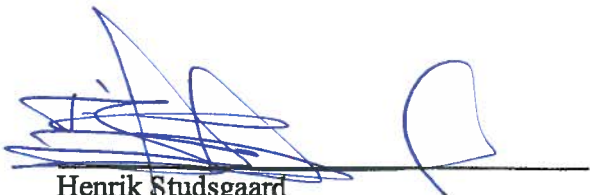
Ordet "publikation" anvendes om de medier, som DTU anvender i forbindelse med publicering, jf. definitionen af "publicering".

Ordet "rapport" anvendes synonymt med ordet "publikation", jf. definitionen af "publikation".

Med "reference" i afsnit 7 forstås, at Miljø- og Fødevareministeriet er villig til at bekræfte, at DTU har indgået en rammeaftale med Miljø- og Fødevareministeriet, og at ministeriet er villig til at omtale omfang og den med rammeaftalens ydelser forbundne vurderede tilfredshed.

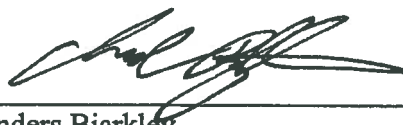
17. Påtegning

Den 22. 12. 2015

Henrik Studsgaard
Departementschef,
Miljø- og Fødevareministeriet

Den 16/12-2015

Anders Bjarklev
Rektor, Danmarks Tekniske Universitet